

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/1052/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209923
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5312209923.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jána Burika, JUDr. Ladislava Mejstříka, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grosslingova 4, IČO: 36 864 421 proti odporcovi Slovenská republika, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 16C/191/2012-132 zo dňa 25. 6. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa zamietol, pokiaľ sa domáhal nahradiť majetkovú škodu vo výške 125,- eur a nemajetkovú ujmu vo výške 660,- eur. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Konanie o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd zastavil.

Urobil tak v nadväznosti na skutočnosť, že predchádzajúcim rozsudkom Krajského súdu v Žiline 9Co/53/2014-97 zo dňa 27. 2. 2014 odvolací súd rozsudok v časti, v ktorej okresný súd návrh navrhovateľa na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva na zákonného sudcu a na nestranný súd zamietol a keďže navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, mal za to, že je tu daná prekážka veci rozhodnutej, ktorá vyplýva z ust. § 159 ods. 3 O.s.p.. K zamietnutiu návrhu navrhovateľa vo veci samej okresný súd uviedol, že pokiaľ i z exekučného spisu bolo preukázané, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v stanovenej zákonnej 15-dňovej lehote, došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu, na druhej strane však navrhovateľ nepreukázal vznik škody - skutočnej majetkovej ujmy, jej výšku a ani nenavrhol žiadne relevantné dôkazy. Uplatnil si nárok na náhradu majetkovej škody paušálnou sumou 125,- eur, ktorú nie je možné akceptovať, nakoľko v zmysle zákona sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, pričom paušálne sumy uvádzané navrhovateľom nepredstavujú ani skutočnú škodu, ani ušlý zisk. Taktiež navrhovateľ nepredložil, nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie príčinnej súvislosti medzi omeškaním súdu a ním tvrdenou škodou, nepreukázal, že práve v čase medzi podaním žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o tejto žiadosti po uplynutí zákonom stanovenej lehoty mu vznikla škoda práve v ním vyčíslenej výške. Pokiaľ sa týkalo náhrady nemajetkovej ujmy, okresný súd uviedol, že pokiaľ uvádzal, že márnym uplynutím času boli ohrozené jeho očakávania, že správnym postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky a došlo k vyvolaniu rizík zániku povinného, zmarenie účelu konania pre

stratu kontaktu s povinným a insolventnosť povinného uviedol, že žiadna z uvedených okolností, ak by ich aj navrhovateľ bol preukázal, by nebola dôvodom na priznanie nemajetkovej ujmy, pretože všetky tieto predstavujú potencionálnu majetkovú škodu a ani pocity členov riadiacich orgánov navrhovateľa, ako na ne odkazoval, nie sú relevantné pre konštatovanie nemajetkovej ujmy právnickej osoby. Tvrdenie, že táto situácia ovplyvnila jeho ďalšie podnikateľské postupy a plány, navrhovateľ nekonkretizoval, ani nepodložil žiadnymi dôkazmi.

O trovách konania okresný súd rozhodol postupom podľa § 142 ods. 1 v súvislosti s ust. § 151 ods. 1 O.s.p. a odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko ani z obsahu spisu nezistil, že by mu účelne vynaložené výdavky v súvislosti s predmetným konaním vznikli.

Proti rozsudku okresného súdu, v zákonnej lehote, doručil odvolanie navrhovateľ.

V podanom odvolaní vytýkal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. - ak účastníkovi konania sa postupom okresného súdu odňala možnosť konať pred súdom, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., ak rozhodoval vylúčený sudca, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., prvostupňový súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, nedostatočne zistil skutkový stav. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prejednal vec v neprítomnosti odporcu, jeho právneho zástupcu postupujúc podľa ust. § 101 ods. 2 O.s.p., a to aj napriek tomu, že navrhovateľ podal elektronicky na zverejnenú e-mailovú adresu návrh na zrušenie pojednávania. V tejto žiadosti poukázal na skutočnosť, že súdu boli v žalobe oznámené skutočnosti, pre ktoré sú všetci sudcovia daného okresného súdu vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci. Na základe týchto skutočností mal súd postupovať podľa § 15 O.s.p. a predložiť vec na rozhodnutie predsedovi súdu a ten vzhľadom na ust. § 12 O.s.p. mal predložiť vec na rozhodnutie o jej pridelení inému súdu. Zdôraznil, že nedostatok nestrannosti sudcu je súčasťou pojmu „zákonný sudca“. V konaní mal okresný súd uskutočňovať také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. Ďalej poukazoval, že nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal. Zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť vyjadriť sa ani k dôkazom, ktoré vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Vytýkal okresnému súdu, že sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že navrhovateľom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Konceptia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie. Súd rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľovi ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa ku skutkovým a právnym otázkam veci. Ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Žiadal preto rozsudok okresného súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutie bolo odôvodnené. Povinnosť všeobecných súdov odôvodniť svoje rozhodnutie zdôrazňuje aj samotný Ústavný súd SR vo svojej konštantnej judikatúre. Súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného článkom 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Ďalej poukazoval, že rozhodnutie súdu je vnútorne rozporné, keď na jednej strane súd zistil porušenie práv a nekonštatoval ho. Na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy navrhovateľovi.

K podanému odvolaniu sa odporca nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), keďže ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Prvostupňový súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacía zásada. Prejednacía zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ju preukazujú, je zásadne vecou účastníkov konania. Úprava vychádza z toho, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch a ukladá im označiť dôkazy k preukázaniu tvrdenia. Účastník má teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkazu. K splneniu tejto povinnosti je zaviazaný každý účastník konania. Pokiaľ navrhovateľ poukazuje na ust. § 101 ods. 2 O.s.p. a na to, že súd nepostupoval správne, keď vykonal pojednávanie bez prítomnosti navrhovateľa, odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď nepristúpil na rôzne konštrukcie navrhovateľa, ktoré iba sťažujú priebeh konania a postup súdu v ňom. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. predpokladá pre prejednanie v neprítomnosti takého účastníka skutočnosť, že sa účastník nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie. Navrhovateľ v danom prípade nepožiadal o odročenie z dôležitého dôvodu. Z návrhu na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu porušenia nestrannosti súdu a sudcu je možné pri jeho obsahovom posúdení dôjsť k záveru, že týmto úkonom by navrhovateľ mohol požiadať o odročenie pojednávania, no zároveň vzhľadom na uvedený dôvod - nestrannosť sudcu, súdu - nie je možné v danej situácii vyhodnotiť takýto dôvod ako dôležitý, nakoľko ak navrhovateľ spochybňoval v konaní zákonného sudcu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O.s.p., podľa názoru odvolacieho súdu v aktuálnom konaní nie sú zistené žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali nestrannosť zákonného sudcu.

Odvolací súd zdôrazňuje, že nebolo porušené právo na kontradiktórne konanie. Podľa ust. § 115 ods. 1, 2 O.s.p., ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je potrebné chápať tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie práva konať a rozhodnúť v jeho prítomnosti. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, teda povinnosť uviesť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností. Procesný dôsledok spojený s dôkaznou povinnosťou môže mať za následok neunesenie dôkazného bremena. Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v návrhu na začatie konania, vo vyjadrení k nemu, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania pri odročení pojednávania. Jej cieľom je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch svedkov. Podľa ust. § 129 ods. 1 O.s.p. možno vykonať dokazovanie listinami tak, že predseda senátu (samosudca) na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oboznámi ich obsah. Podľa ust. § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

V danej veci bolo nariadené pojednávanie na presný termín v sídle súdu prvého stupňa, pričom navrhovateľ bol riadne na toto pojednávanie predvolaný, no bez ospravedlnenia sa nedostavil, i keď podal návrh na zrušenie pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu. Krajský súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, teda právo vykonávať procesné úkony, vo formách stanovených zákonom nazeráť do spisu, robiť si výpisy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali § 123 O.s.p., byť predvolaní na súdne pojednávanie. Na pojednávaní sa súd oboznámil s obsahom spisu a obsahom exekučného spisu súdu (sp. zn. 4Er/359/2009). Pokiaľ teda okresný súd na pojednávaní vykonal dôkazy navrhované navrhovateľom a poskytol možnosť obom účastníkom zúčastniť sa pojednávania, čím mali možnosť vyjadriť sa k dôkazom, resp. navrhnúť ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, tak

týmto postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu princípov kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. Okresný súd dodržal i zásadu priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov ako jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania, ktorú zaručuje nielen ústava (čl. 48 ods. 2), ale aj Dohovor (čl. 6 ods. 1), keďže táto zásada je súčasťou práva účastníkov konania na spravodlivé prejednanie veci, týkajúce sa ich občianskych práv a záväzkov a je aj zároveň špecifickým vyjadrením zásady kontradiktórnosti sporového konania. Práve zo strany prvostupňového súdu dodržanie práva účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom je v zhode i s judikatúrou, o ktorú sa opiera aj ESLP, ktorý vyslovil, že súčasťou koncepcie spravodlivého súdneho konania je zásada kontradiktórnosti, v súlade s ktorou musia mať účastníci nielen právo navrhnúť všetky dôkazy, ktoré považujú za nevyhnutné na preukázanie svojich tvrdení, ale aj právo byť oboznámení a vyjadriť sa ku všetkým dôkazom a vyjadreniam predloženým s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vo vzťahu k princípu rovnosti zbraní, ktorý bol prvostupňovým súdom dodržaný, bola poskytnutá obom účastníkom konania primeraná možnosť predložiť svoje návrhy. Pokiaľ okresný súd v rámci vykonávaného dokazovania vytvoril procesný priestor obom sporovým stranám na navrhovanie dôkazov, oboznámenie sa a vyjadrenie sa k nim, tak neodňal navrhovateľovi ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, teda rešpektoval judikatúru ústavného súdu a ESLP. Postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva vyjadriť sa ku každému z vykonaných dôkazov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zásad priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov a kontradiktórnosti sporového konania, teda zásad obsiahnutých v príslušných ustanoveniach O.s.p., v práve na spravodlivý proces, ako ho vykladá ústavný súd a ESLP.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní tvrdil, že súd prvého stupňa konštatoval, že ním namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, odvolací súd konštatuje (rovnako ako súd prvého stupňa), a to že k prieťahom v konaní došlo. Exekučný súd nevydal poverenie v 15-dňovej lehote ako ukladal zákon. Na druhej strane, ak by i bolo možné konštatovať nesprávny úradný postup, navrhovateľ nepreukázal vznik škody ako majetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a ani predpoklady pre vznik ním tvrdenej nemajetkovej ujmy.

Zodpovednosť štátu za škodu by v takomto prípade bola daná iba vtedy, ak by v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom sa právo veriteľa na plnenie proti dlžníkovi stalo nevymáhateľným a je vylúčené, aby bolo uspokojené iným spôsobom.

Ako konštatoval okresný súd tieto skutočnosti navrhovateľ nepreukázal, ako nepreukázal ani existenciu podkladov pre vznik nemajetkovej ujmy, v nadväznosti na čo sa odvolací súd plne stotožnil s podrobným odôvodnením rozhodnutia zo strany okresného súdu, ktoré nepovažoval za potrebné osobitne dopĺňať, ani opakovať a jeho rozhodnutie ako správne potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Pokiaľ navrhovateľ spochybňoval v konaní zákonného sudcu s poukazom na ust. § 15 ods. 1 O.s.p., je potrebné uviesť, že nadriadený súd uznesením č.k. 5NcC/63/2013-17 zo dňa 19. marca 2013 vylúčil z prejednaní a rozhodnutí v predmetnej veci iba sudkyňu Okresného súdu Čadca JUDr. Annu Plichtíkovú, ostatných sudcov Okresného súdu Čadca, vrátane zákonnej sudkyne, z prejednaní a rozhodnutí veci nevylúčil.

Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku (§ 14 a nasl. O.s.p.) predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelené veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

Dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá ani skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 3 Nc 14/2010). Pre účely preskúmanej veci odvolací súd konštatuje, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľa) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť odporcu za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil, resp. mu ani žiadne trovy nevznikli, preto rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **n i e** je odvolanie prípustné.